

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gavdendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. V. Deum esse & non alium qui eum in finem caelestibus vtitur, amplius
expenditur & probatur ex Scripturis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

S. V.

Deum vero esse & non alium, qui celestibus corporibus ut instrumentis utitur ad sublunaria dirigenda, magis expenditur & à Scripturâ probatur.

27. **I**am verò quis id credat, aut aliam præter diuinam, omnemque omnium rerum naturas circumstantiasque, quæ numero infinitæ sunt, complectentem Mentem, hæc tam varia tamque necessaria terræ administrandæ instrumenta, rite potuisse disponere, ad singula prout in lucem veniunt producenda? aut Deum terrestria non disponere, quis dicat, qui celestia terrestribus tantâ industriâ adaptavit? An ergo horologij artifex, rotarum & quadrantium rectam dimensionem designationemque non curat, & rotis tantum inuigilat, cum has non nisi illis exhibendis construxerit? Agite porro, inquit, non sine stomacho, quasi causam suam acturus Deus, Iobo teste: vos qui sublunarium curam impiè mihi denegatis, auctorem producite, & si potestis edicite tandem. *Quis dedit vehementissimo imbri cursum, & viam sonantis tonitruui, ut plueret super terram absque homine in deserto, ubi nullus mortalium commoratur, ut impleret inuiam & desolatam, & produceret herbas virentes? Quis est pluuie Pater, vel quis genuit stillas roris? De cuius utero egressa est glacies, & gelu de celo quis genuit? & quasi si artem quâ hæc omnia conficit, quamque iam generatim exposuimus, quæ tota in stellarum dispositione consistit, mortalibus vellet declarare. Numquid, inquit, coniungere valebis micantes Pleiades, aut gyrum Arcturi poteris dissipare? Num quid producis luciferum in tempore suo, & vesperum super filios terre consurgere facis? Quòd si neque tu, neque alius quisquam instrumentorum aut compositionem, aut ordinem, aut motum in manu suâ habeat præter me, quâ fronte eorum quæ non nisi hisce instrumentis conficiuntur, auctorem alium ponis, aut eorum mihi detrahis productionem?*

Deum autem esse qui
his instru-
mentis uti-
tur ad mi-
nima qua-
que sublu-
naria gigen-
da produ-
citur ex
Iobo.

28. *Quis itaque dat vehementissimo imbri cursum & viam sonantis tonitruui? Quis non obstupescat? pendent in aère nubes multâ pluuiâ grauidæ, quam tamen nimio frigore constipatæ eniti non*

H 3

possunt:

possunt : excitatur itaque superiori in aëre vehementissimus ignis, fulgur inquam, & tandem fulmen, quod summo impetu & celeritate nubem condensatam perumpit, non sine ingenti strepitu & fragore dissilientium vndique nubium (& hic fragor ronnitru est) nubes autem sic concussa, in aquas illico dissoluntur, quæ lapsæ per aërem in liquidissimos coguntur globulos, qui quidem pluuiam constituunt : sin autem globuli illi sic decedentes, in frigidiorum aliquam auram delabuntur, in niuem efformantur, aut certè in grandinem. Dic amabo, quem tu dicis modò pluuiæ patrem ? eum certè dicere necesse est, *qui educit nubes ab extremo terre, fulgura in pluuiam fecit, qui producit ventos de thesauris suis.* Interim pluuiâ hâc fecundatur humus; radices vero stirpesque humorem sugunt & attrahunt, vt matris papillas infantulus. Quis verò eas id edocuit? Et ne de maioribus hæc tantum à Deo dici putes; *Quis, inquit, genuit stillas roris?* stillas inquam guttasque singulas quis genuit, non ingentis modo pluuiæ, sed vel roris matutini ? quis rorem ipsum ita coxit & attemperauit, vt flosculis delicatissimis alimentum, imò & limacibus apibusque escam præbeat sanè tenerimam, mox conuertendam in dulce mel ?

Psal. 134.

Itè ex testimonio Christi.

Et hæc quidem Deum non curare, instrumentisque suis tantum attendere, cætera casum ferre, est adhuc, qui euincere præfractus volet ? Profectò vel vnus Christi conuincitur testimonio. *Respicite inquit volatilia celi, quoniam non serunt neque metunt neque congregant in horrea.* & *Pater vester celestis pascit illa.* an casu pascuntur, quos cælestis pascit Pater ? Rursus *considerate lilia agri, quomodo crescunt; non laborant neque nent.* vnde ergo eis hæc prætexta tam nobilis, toga tam candida & decora ? an casu facta, casu inuenta, casu scapo viridi superexpansa ? Deus sic ea vestit, inquit Christus. Et verò aliud credere quis possit, Diuinâ nempe destinatione hæc omnia non euenire, quæ tanto ordine video digesta ? frutices suam habent altitudinem, suam flores, flores singuli sua foliâ designatæ latitudinis, coloris, odoris, imò & numero fere semper paria : & ad hæc omnia, culicem etiam & muscam ne excipias, video cælum concurrere vniuersum.

29.

Matth. 6.

Illud verò admirandum, quod

Quid enim ? an vilissimus ille quantumuis flosculus, aut limax ille abiectissimus, produci potuit sine humore & calore, corpori-

30.

corporibus illis gignendis attemperato? minimè verò. At calor vndenam principium sumit nisi à Sole, & à nube humor? Rursus, quæ nubium origo nisi Sol, qui radiis suis quasi antliâ vapores e mari eduxit, & à salugine depuravit? Denique calor Solis atque adeo Sol ipse, à quo demum prodiit, nisi ab infinitâ illâ Artificis omnia dirigentis Mente?

31. Quis hæc duo non obstupescat, & quis non in tanti Numinis admirationem rapiatur? Primò, tam multa, tam ingentia, tam stupenda instrumenta fuisse præuia, & omnia adhiberi ad flosculi vnius, vnius folij, vespæ vnius, ranæ limacisque efformationem: iisque efformandis debitoque ordine collocandis instrumentis, incumbere tantum Deum? Deinde, non minori arte paucioribusque instrumentis cælestibus opus esse, ad procreandam muscam minimam, quàm ad gignendos maximos elephantés; neque minorem illis, quam his producendis à Deo industriam adhiberi. Quis hîc non admiretur, quis non stupore defixus hæreat? Certè minùs id mirabitur, cui iam perspectum est, totidem rotulas ab artifice adhiberi, vt in horologio designentur minuta singula, quam vt horæ integræ, diesque tota,

*isdem instrumentis
vritur
Deus vt
minima
quæque
producat,
quibus
maxima
protulit.*

§. VI.

Adeò non esse Deo indignum, vt contra gloriosissimum sit, minima quæque producere, eorumque curam gerere.

31. **A**T verò inquires, vt illud demus, magnâ se industriâ Deum impendere vt sublunaria omnia producantur; illud tamen non est credibile, conseruationi singulorum mentem aduertere; indignum id certè videtur Majestate tantâ, vilissimis hisce re culis & quasi nugis impediri. Verùm Ambrosio quæso responde Diuinitatis curator præpostere. *Quis operator negligat operis sui curam? quis deserat & destituat quod ipse condendum putauit? si iniuria est (nempe Deo) rezere, nonne est maior iniuria fecisse; cum aliquid non fecisse nulla sit iniustitia, non curare quod feceris summa inclementia? Ne in pecudes id quidem cadit, vt rectè ex Simplicio paulo ante dicebamus. Rursus alio in loco Ambrosius. Est aliquid hæc assertione stultius, vt fecisse dicatur murum.*

*Neque hæc
minimarum
rerum cura
indigna
Deo est, cū
omnium sit
creator.*

Amb. l. 1.
Offic. c. 13

Amb. in
tom. 11. 1.